

MONOGRAFIES D'ART

(ARTS APLICADES)

TOMÀS AYMAT

PER

JOSEP LLORENS ARTIGAS

*30 reproduccions de tapissos
i projectes*

TOMÀS AYMAT

JOSEP LLORENS ARTIGAS

TOMÀS AYMAT

*30 reproduccions de tapissos
i projectes*

A.A.298

TAKA SINO

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY
ANN ARBOR, MICHIGAN

Tomàs Aymat

Tomàs Aymat és el producte d'una educació i una sensibilitat estètica que en derivar les seves activitats cap a solució d'eficàcia, normalment, insensiblement, espontàniament, s'ha situat en l'ofici.

Després d'una sòlida instrucció en les arts del dibuix

i la pintura, el nostre artista, inspirat per aquest sentiment positiu de l'art—entenent-lo com element íntimament col·laborador de l'activitat humana—passà transitoriament sota el mestratge d'un escenògraf, l'Olaguer Junyent. Un concepte plàstic, una visió decorativa de les arts, encaminava ja els passos de Tomàs Aymat en prendre aquesta orientació. Però encara el sentit utilitari de l'ofici exercia damunt d'ell una més forta influència, i articulant-se al moviment del nostre renaixement artístic, es donà, poc després, per complet, a l'estudi del teixit a mà de tapissons i catifes de la major part de les manufactures europees de més renom.

Fou aquesta labor preparatòria de Tomàs Aymat, un aprenentatge gloriós i plè de fecundes ensenyances. Mentre la seva habilitat tècnica s'instruïa amb l'exemple de les perfectes normes de producció, la seva sensibilitat estètica adquiria una educació formal que adaptava els conceptes de l'art a l'ofici que poc a poc anava captivant la seva voluntat, els seus entusiasmes i la seva intel·ligència.

Després d'aquest romiatge, Tomàs Aymat tornà a Catalunya. L'artista era ja també transformat en home d'ofici que coneixia les noves exigències de l'activitat escollida i sabia donar a cada una d'elles interpretacions originals i depurades. Aleshores Tomàs Aymat fou nomenat Professor de Tapisseria en la desapareguda «Escola Superior dels Bells Oficis».

La Tapisseria d'Art, tal com el nostre artista la sentia i la practicava, constituïa, a Catalunya, una activitat extingida i oblidada. Cap tradició viva la lligava amb el nostre viure contemporani. Quedaven exemplars que delataven l'existència del gloriós ofici en les hores glòries de la menestralia catalana. Però la interrupció d'activitats era tan llarga que tots els corrents de possible simpatia capaços de restablir una continuïtat, s'havien refredat, i no era possible recolzar en els darrers vestigis d'una tradició que s'esmicolava, el pont necessari per fer arribar a l'intent de restauració que l'Aymat es proposava realitzar, les essències vitals de l'ofici definitivament mort.

La seva classe de Tapisseria a l'«Escola Superior dels Bells Oficis» conseguí aplegar alguns deixebles; molts, si es tenia en compte que es tractava d'una art aplicada virtualment nova; no gaires, si es considerava la quantitat d'optimismes individuals que era precis aplegar per conseguir la finalitat que Tomàs Aymat es proposava dur a terme, i la rigorosa selecció de vocacions que entre aquells deixebles era necessari establir per acceptar-ne la definitiva col·laboració.

Així com l'escenografia no havia respost al concepte positiu dels afanyes estètics de Tomàs Aymat, la seva classe de Tapisseria no responia tampoc a la seva concepció pràctica de l'ofici. El mòbil del nostre artista era

l'ensenyament, però no per simple matèria d'educació general, sinó amb una finalitat pràctica productora: la manufactura.

Volaven per la seva imaginació els records dels obradors internacionals on la formació estètica dels operaris neixia de la pròpia perfecció tècnica. I Tomàs Aymat, que tenia consciència de totes les essències artístiques que espurnejaven dins de la nova sensibilitat catalana afinada per una cultura incipient però fecunda d'entusiasmes, es dalia en pensar quina quantitat més immensa d'aportacions originals aquestes essències podien pròduir aplicades a un ofici, però no per via de divagació sentimental, sinó amb totes les exigències, amb totes les disciplines —inclòs les econòmiques— d'un ofici.

Es trobava en l'Escola, però ell sentia la Manufactura. L'Escola podia, devia ésser el mitjà; però la manufactura era la finalitat. En les classes de Tapisseria de l'«Escola Superior dels Bells Oficis» es formà un col·laborador: el seu germà Eduard. Dins de la tècnica general de la Tapisseria, Eduard Aymat anà, poc a poc, especialitzant-se en el ram de la tintoreria, a l'objecte de poder millor col·laborar amb el nostre artista, i així, els dos, entrar més a fons en la producció de tapissos i catifes, seguint les petjades de les millors tapisseries del món, que han aconseguit la valor que els és universalment reconeguda, per la qualitat definitiva de llurs obres,

a la qual han contribuït, d'una manera especial, la perfecció tècnica dels tints.

Finalment, Tomàs Aymat pogué donar satisfacció als seus dissenys, muntant una Manufactura de Tapissos a Sant Cugat del Vallès. La seva producció és la d'un tècnic que estima i coneix l'ofici. La manera de treballar, impecable, del nostre artista, ha sigut tramesa als seus deixebles i treballadors de Sant Cugat, arribant, les seves obres, a través de les exhibicions que les han fet conèixer, a assolir una reputació sòlida i mereixedora de generals elogis. Mercès a les manifestacions artístiques en les quals les produccions d'En Tomàs Aymat han sigut exposades, els públics més intel·ligents i coneixedors d'aquesta matèria, han pogut justpreuar l'obra del nostre artista, que, pera molts, ha sigut una insospitada revelació.

Altrament, Tomàs Aymat, demés d'aquesta valor tècnica, aporta a la seva manufactura unes dots excepcionals de decorador correcte, pulcre, espiritual, que sap convertir el respecte a l'ofici en una gràcia més per a les seves produccions. Subordina la seva sensibilitat d'artista a les estructures de la tècnica; no desplaça mai l'ofici, demanant-li més del que de sí pot donar; però, per la seva gran comprensió de tot el mecanisme del teixit i per l'intel·ligència per ell posada en l'estudi de les grans obres mestres de l'antiguitat, Tomás Aymat arriba a fer

invisible aquesta limitació, transformant-la en un element que dóna major relleu a la valor estètica de les seves obres. Perquè així com l'ofici, quan no és comprès, cohibeix i posa traves a l'expansió del fet artístic, quan és dominat per una superior comprensió de les seves possibilitats — tal com Tomàs Aymat posseeix l'art de la Tapisseria — ofereix, reciprocament, a aquest fet artístic una gamma inesperada de possibles realitzacions

Tomàs Aymat continuà, amb esperit orejat per totes les inquietuds modernes, la tradició de la manufactura clàssica de tapissos, tornant a situar l'ofici en el moment en què l'element decoratiu, adquirint una preponderància excessiva i, sobretot, desplaçada, començà a desconèixe'l, iniciant la deformació que més tard l'industrialisme acabà de completar.

Tomàs Aymat furgà, doncs, fins a trobar terra ferma on assentar el fonament del veritable renaixement, a Catalunya, de la manufactura de tapissos i catifes, de la qual, com hem dit en començar, no en quedava més que una tradició completament anquilosada i sense saba per esperar-ne possibles rebrots.

Tomàs Aymat és un home bò i un artista bò. I aquesta bondat essencial i qualitativa es fa viva i transparent en tota l'obra que surt dels seus talers, on sofreix una doble filtració de bon gust i de gràcia.

L'establiment d'aquesta manufactura era delicada i

de difícil consolidació econòmica. I, no obstant, posseïa en tant alt grau, Tomàs Aymat, les condicions per sortir-ne triomfant, que l'èxit, sense fer-se esperar gaire, ha vingut a correspondre als seus esforços.

En molts païssos d'Europa, es realitzen campanyes més o menys actives, més o menys ben orientades, per ressucitar les manufactures nacionals atuïdes per l'industrialisme. L'Estat pren una part preponderant en aquestes campanyes, contribuint-hi amb la seva protecció. Però, aquesta mateixa facilitat de la protecció oficial, és causa de què es dongui, a voltes, apariències de vida a fets i activitats completament decaiguts i que no han trobat encara l'esforç de voluntat, de sentiments i d'intel·ligència capaços d'infondre'ls nova vida.

En canvi a Catalunya no hi ha el perill de què aquesta excessiva o massa prodigada protecció creï restauracions artificioses. La separació d'esferes constitueix un cedaç que únicament poden arribar a traspassar aquelles empreses que compten amb una visió clara del camí, que no malversen energies en assaigs infructuosos i que s'alcen empeses per una voluntat persistent i forta.

Aquest és el cas i la victòria de Tomàs Aymat: orientar-se en mig de la desorientació general, no sols de Catalunya sinó de tot el món; senyalar-se un camí i recorre'l; convertir les divagacions estètiques d'una sensibilitat col·lectiva naixent, en una ferma i definida or-

denació tècnica; no perdre en la disciplina cap de les gràcies espontànies de l'esperit.

Mercès a aquestes condicions reunides en la personalitat del nostre artista, comptem avui amb una manufactura de tapissos i catifes que honora la nostra terra per la perfecció de procediments i la depurada qualitat estètica del seus productes. Aquest és el cas i la victòria de Tomàs Aymat. Però hi ha encara en ell una altra superior victòria. La de no haver-se esgotat amb aquest esforç, i la de constituir, jove i entusiasta, un camp sembrat de futures i magnífiques renovacions.

JOSEP LLORENS ARTIGAS

Projet de tapis

1914

Projecte de tapis «La Verema»

1915

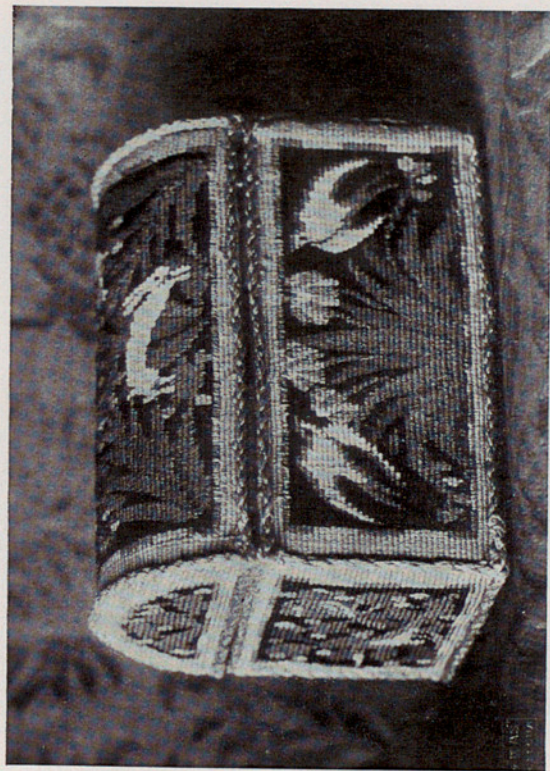

Tapís d'alt lliç, escena de verema 1916-18

La partida de Sant Joan
(Tapís d'alta llista)

1919

Arqueta

1919

Tapís en alta llisa. Projecte de Tomàs Aymat
executat en l'Escola de Bells Oficis 1919-20

Arqueta amb tapisseria d'alta llista

1920

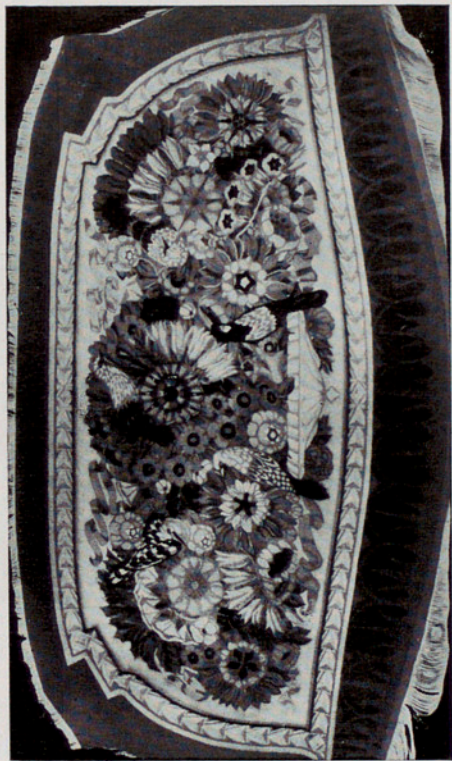
Catifa nuada a mă

1920

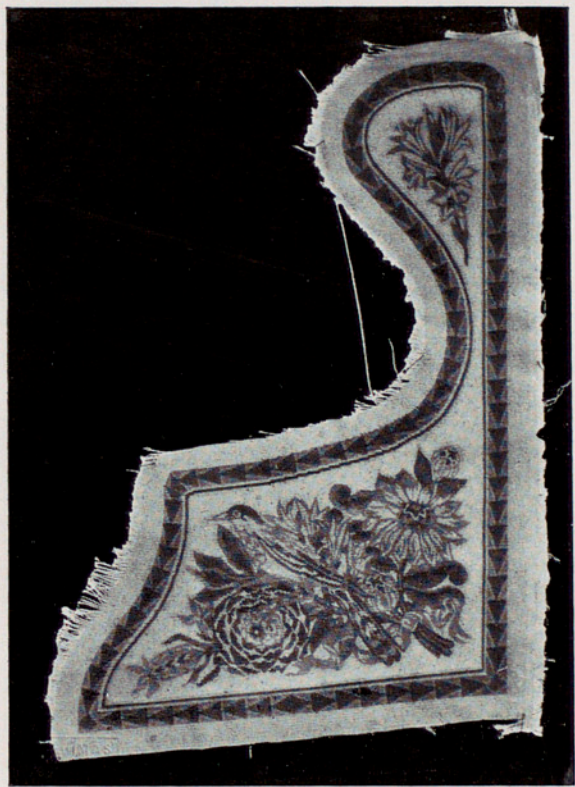
Catifa nuada a mǎ

1921

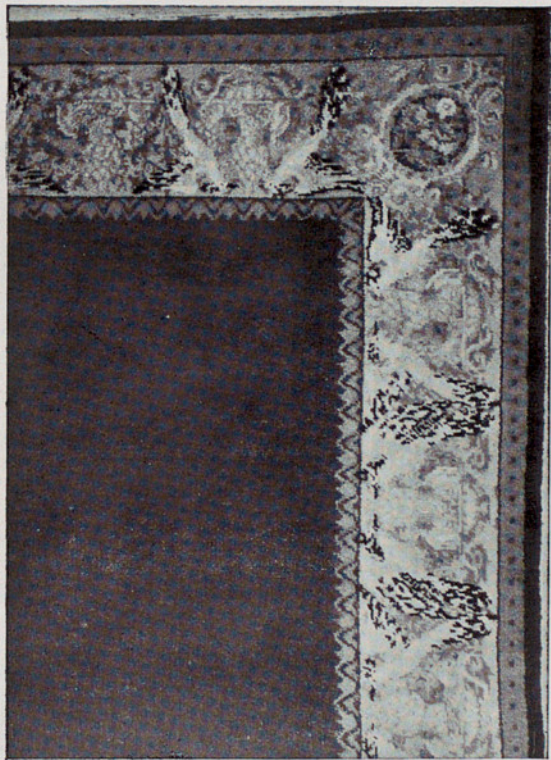
Tapisseria d'alta llista, seient de sofà
1921-23

Col·lecció Ll. Plandiura

Teixit d'alta llisa

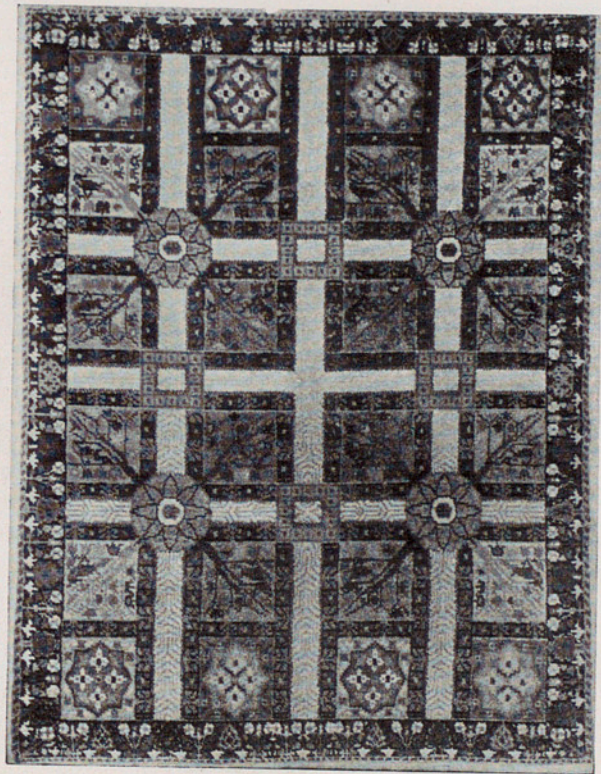
Col·lecció Ll. Plandiura

Catifa nuada a mă

1922

Catifa nuada a mării

1923

Catifa nuada a mà
1923

Col·lecció Mas

Catifa punt nuat a mà

1923

Projecte de catifa

Projecte de catifa

1924

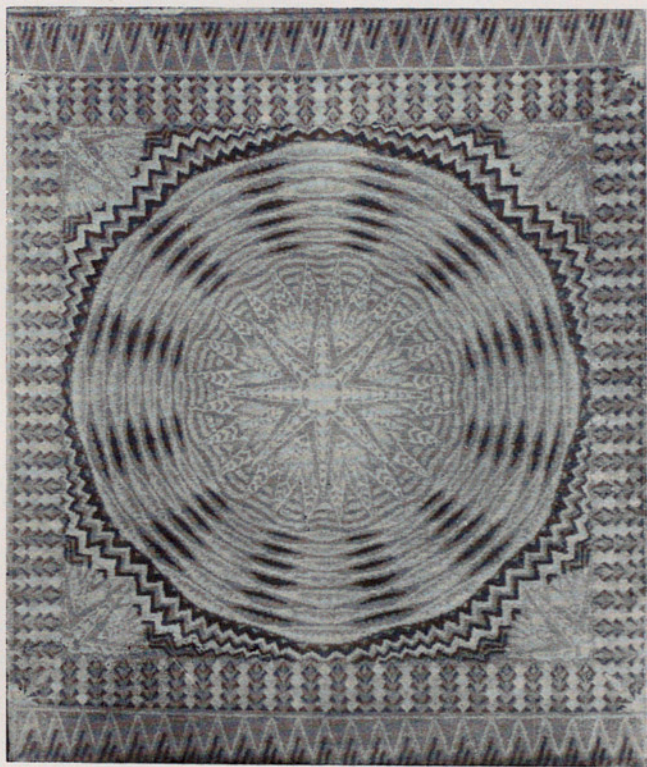
Tapís punt nuat a mà
«Diana»

1924

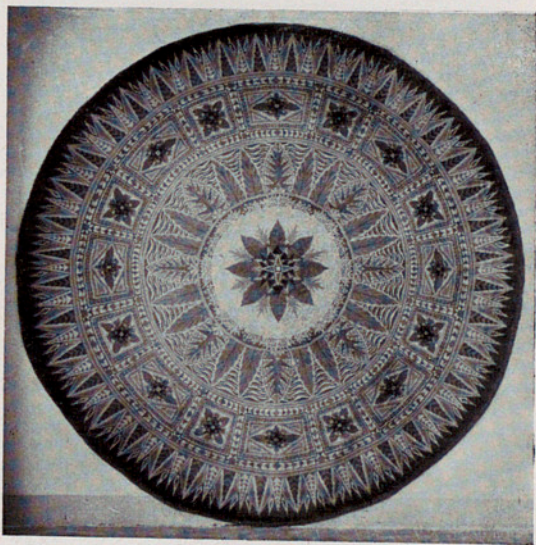
Tapis d'alt lliç

1924

Catifa nuada a mǎ

1925

Catifa nuada a mà

1925

Catifa nuada a mǎ

1925

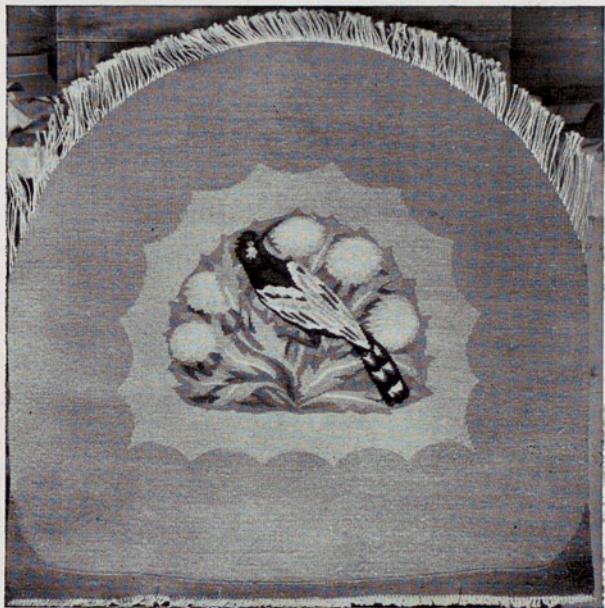
Tapisserie d'alta lisa
«Primavera»

1925

Fragment del tapís d'alt llic
«Primavera»

1925

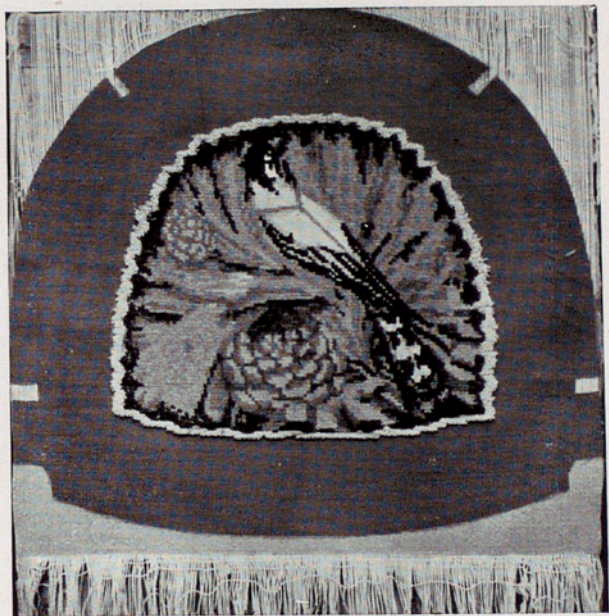
Tapisserie d'alta llisa

1925

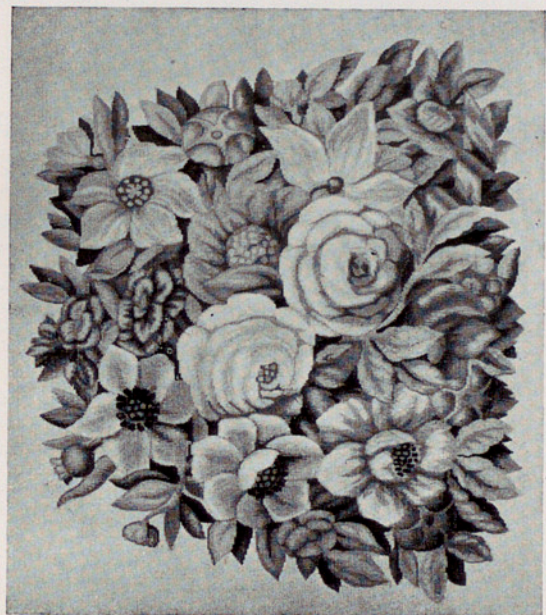
Catifa nuada a mǎ

1925

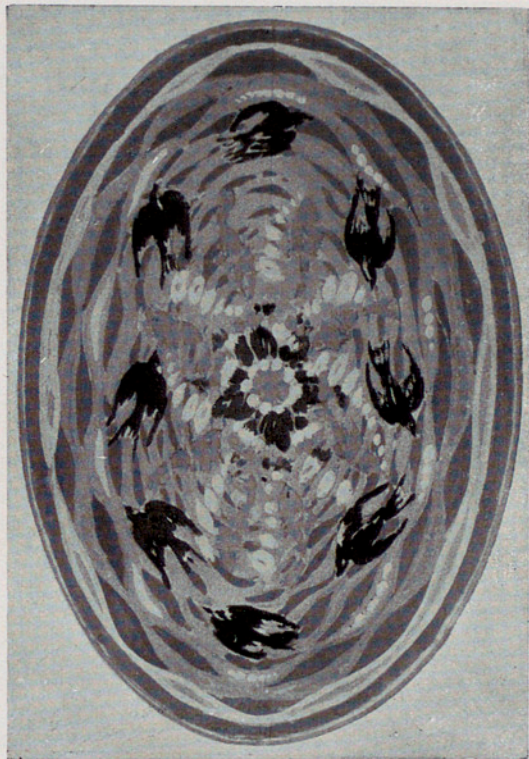
Tapisseria de punt nuat a mà i d'alta llisa

1925

Tapisseria d'alt llic

1925

Projecte de catifa

1925

Tapisseria d'alt lliç
Coberta de «El Llibre d'Or del Rosari»

1926

MONOGRAFIES D'ART

PINTURA, ESCULTURA, DIBUIX,
CARICATURA, ARQUITECTURA,
ARTS APLICADES.

VOLUMS PUBLICATS

PINTURA

Marquès-Puig, per Carles Riba

Joaquim Torres-Garcia, per Josep-F. Ràfols

Rafael Benet, per J. M. López-Picó

Jaume Guardia, per Rafael Benet

Francesc Vayreda, per Josep M. Capdevila

Joaquim Sunyer, per Josep Maria Junoy

ARTS APLICADES

Jaume Mercadé, per Joan Sacs

Antoni Badrinas, per Rafael Benet

Tomàs Aymat, per Josep Llorens Artigas

ARQUITECTURA

Antoni Puig Gairalt, per Joan Sacs

DE PUBLICACIÓ IMMEDIATA

ARTS APLICADES

Santiago Marco, per Joaquim Folch i Torres

*Monografies d'Art
de les Edicions
«Quatre Coses»
s'imprimeixen en
els tallers Omega
del Carrer Ample
de Barcelona*

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

1500443479

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA
DE BARCELONA

BIBLIOTECA *Res Mar.*

REG. *17.298* *C¹08*

SIG. *745.52.071.1 (Aym)*
407

MONOGRAFIES D'ART

Administració

SALA PARÉS - LLIBRERIA

Petrítxol, 5

Barcelona

1926

4 PESSETES